

Skogsstyrelsen

registrator@skogsstyrelsen.se

Diarienummer: 2022/4821

Yttrande

”Nulägesanalys av enskilda vägar med inriktning på skogsbrukets transporter”

Hushållningssällskapens Förbund har beretts möjlighet att yttra sig över Skogsstyrelsens rapport rörande ”Nulägesanalys av enskilda vägar med inriktning på skogsbrukets transporter” Dnr 2022/4821. Yttrandet har skrivits av Simon Halling Ekmåne.

Kommentarer Kapitel 1

Remissen nämner att kunskapsunderlaget måste kompletteras med till exempel hur planering sker och klimatanpassning av vägar (ökad nederbörd på vintern osv). Lantmäteriets kartor måste göras mer tillgängliga och lantmäteriet som myndighet måste effektivisera sin förvaltning för att underlätta för medborgarna, Lantmäteriets kunder, att sköta sin fastighet. Som det ser ut idag är handläggningen från Lantmäteriet alldeles för långsam. Detta är centralt för att få till ett korrekt kunskapsunderlag som skrivningen i remissen själv efterfrågar, gäller naturligtvis även för övriga inblandade myndigheter. Staten ska ha ett system för att samordna vägarnas planering och kunskapsunderlaget måste vara centralt så att informationen om vem som har rätt att använda vägarna är transparent.

Central fråga för det enskilda vägnätet är att det finns tillgång på material. Tillgången till grus är för varje enskild markägare avgörande för skötsel och underhåll av vägar och det är mycket kostnadseffektivt att låta markägarna förvalta sina egna grustäkter själva. Klimatförändringarna framöver kan innebära kraftiga skyfall som kan skada vägnätet. Det är naturligtvis då viktigt att markägarna har praktisk och juridisk tillgång till eget grus, det vill säga brukarna av fastigheten. Detta eftersom transporter är en onödig kostnad om det finns tillgång till rätt material på fastigheten.

I texten går att läsa att fler fastigheter borde samverka för att göra vägar, för några år sedan gick upp till 13 fastigheter samman, idag är det vanligast med 1-2 st. Samverkan är gott och ofta att föredra, men det är mer effektivt i de flesta fall och intressant att äga en väg själv, framför allt ur mångbruksperspektivet för en markägare. Till exempel vid skogsvård som röjning och plantering, jakt, tillsyn av skogen samt inventeringar och effektivisera avverkningar och därmed göra hela fastigheten mer kostnadseffektiv. Det är dessutom troligare att en väg underhålls regelbundet om det är EN ägare och inte flera.

Att ha många vägar är energieffektivt och ökar säkerheten, framför allt vid brand. Paradoxalt nog med blötare vintrar kommer framtiden sannolikt vara en varmare sommarperiod, framför allt i Götaland, vilket gör att ett enskilt vägnät är viktigt året runt. Med tanke på framtida klimatförändringar med mer regn vintertid och färre dagar med tjäle (frostdagar) borde det vara lämpligt med flera alternativvägar vid framtida skötsel.

Kommentarer kapitel 2

Underhåll av vägar viktigt för åtkomst av virke och andra nyttigheter, men är dyrt. Vägarna har blivit dyrare och dyrare att bygga och underhålla. Det är därför viktigt att detta tas i beaktande när det gäller tillståndsproucer framöver. Dessutom har de reella värdena av skog (intäkterna) minskat under nästan 20 års tid, vilket gör att värdet av att bygga väg minskar för en given volym. Allt större volymer skog/nyttor måste ut på vägarna. Därför krävs bland annat att vårt nuvarande system med samråd hos Skogsstyrelsen bibehålls.

Vägar stärker i många fall den biologiska mångfalden. Detta eftersom kantzonerna blir ljusare med andra trädslag, buskar och fåttflora än omgivande, mörkare skog. Här trivs lövträd som björk, asp och al samt flera bärande buskar och blommande örter. Detta gynnar pollinerare, fåglar, mindre däggdjur och även större däggdjur som hare, älg, dov- och kronhjort samt rådjur som får föda längs kanterna.

Sammanfattning

-Kunskapsunderlaget för natur-och kulturvärden för vägar bör göras mer lätt att hitta och mer användarvänligt än vad det är

-Tillgången och tillståndsprouceren för grustäkt måste vara förutsägbar och enkel

-Markägare med egna vägar sköter dem väl och vägarna är då kostnadseffektiva. Det är då viktigt att de som brukare har rådighet över sin egen mark och vilka vägar de vill bygga

-En egen väg som brukaren själv råder över ökar säkerheten i arbetet i skogen samt tillgång till densamma vid till exempel brand

-Vägar kan med rätt skötsel ge större biologisk mångfald än om vägen inte byggs

-Ett genomtänkt och korrekt vägnät minskar energiåtgången som annars krävs i terrängtransport och därmed sänks kostnaderna för uttag av till exempel virke

Referenser

Rapport 1. Nulägesanalys av enskilda vägar med inriktning på skogsbrukets transporter. Version 2022-12-22. Dnr 2022/4821

Skogsforsk. Rapport 2012 Upplag av virke och skogsbränsle vid allmän och enskild väg.

Stockholm 2023-01-02

Bo Selerud
Förbundsdirertör

Hushållningssällskapens Förbund